

1939-45: HARC EURÓPÁÉRT

melléklet

TARTALOMJEGYZÉK

1. TÖRTÉNELMI VÁZLAT A HARC EURÓPÁÉRT C. JÁTÉKHOZ	2
2. MINTAJÁTÉKRÉSZLET: VÉGJÁTÉK-1945.....	6
3. JÁTÉKSZABÁLY-KIEGÉSZÍTÉS: PARTIZÁN-SZABÁLY	9
4. SAJTÓHIBÁK, JAVÍTÁSOK JEGYZÉKE	9
5. KÉDEZZ-FELELEK A JÁTÉKSZABÁLYRÓL	10

Kiadói Főigazgatóság engedély száma: 49897/1986.

TÖRTÉNELMI VÁZLAT A HARC EURÓPÁÉRT C. JÁTÉKHOZ

Előzmények:

1929.	1929 -1933.	Az egész tőkés világot megrázó gazdasági válság.
1933.	1933. Jan. 30.	Hindenburg birodalmi elnök Adolf Hitlert nevezi ki kancellárnak.
1934.	1934. aug. 2.	Hindenburg halála után Hitler a III. Birodalom „vezére es kancellárja”.
1935.	1935. márc. 16.	Hitler bejelenti az általános védkötelezettséget.
1935.	1935. szept. 15.	Németországban bevezetik a fajvédelmi törvényeket.
1935.	1935. okt. 3.	A fasiszta Olaszország agressziót hajt végre Etiópia ellen.
1936.	1936. július 17 - 1939. márc. 28.	Fasiszta lázadás, polgárháború Spanyolországban Mussolini Olaszországának és Hitler Németországának részvételével.
1936.	1936. nov. 25.	Japán és Németország egyezménye az ún. Anti-Komintern paktum (1937-ben csatlakozik Olaszország, 1939-ben többek között Magyarország is).
1937.	1937. Julius 7.	Japán agresszió Kína ellen.
1938.	1938. március 5.	Darányi miniszterelnök Győrben meghirdeti az 1 milliárd pengős fegyverkezési programot, amelyet 1938. április 30-án az országgyűlés is megszavaz.
1938.	1938. márc. 12-13.	Német csapatok szállják meg Ausztriát, amelyet bekebeleznek a Birodalomba (Anschluss).
1938.	1938. május 29.	Kihirdetik Magyarországon az ún. 1. zsidótörvényt, melynek értelmében értelmiségi pályákon a zsidók arányszáma maximum 20 %-os lehet.
1938.	1938. szept. 29.	Hitler, Mussolini, illetve a francia Daladier es az angol Chamberlain részvételével négyhatalmi egyezmény születik Münchenben a csehszlovák kérdésben. A szudétanémet területek Németországhoz kerülnek, s tárgyalások kezdődnek a magyar és lengyel területi igényekről.
1938.	1938. okt. 5.	Megalakul az „önálló” szlovák kormány Zsolnán.
1938.	1938. nov. 2.	Bécsben német-olasz döntőbíróóság jelöli ki Magyarország új északi határát, november 5-én megkezdődik a magyar csapatok bevonulása a visszacsatolt felvidéki területekre.
1938.	1938. nov. 8.	Zsidópogromok (az ún. Kristallnacht) Németországban.
1939.	1939. április 7.	Olaszország megszállja, majd anektálja Albániát.
1939.	1939. március 15.	Német csapatok vonulnak be Prágába, a cseh országrészt protektorátusként a Birodalomhoz csatolják. Magyar csapatok szállják meg Kárpátalját.
1939.	1939. május 5.	A II. zsidótörvényt kihirdetése Magyarországon (6 %-ra) tovább csökkentik az arányszámot, állami alkalmazásból kizártatnak a zsidónak minősülő állampolgárok.
1939.	1939. május 8.	A Szovjetunió kezdeményezésére - végül eredménytelen tárgyalások kezdődnek egy németellenes blokkról Anglia és Franciaország részvételével.
1939.	1939. aug. 23.	Szovjetunió és Németország meg nem támadási egyezményt köt.
1939.	1939. szept. 1.	Németország megtámadja Lengyelországot. Megkezdődik a II. világháború. Magyarországon a kormány életbe lépteti a kivételes hatalmat.
1939.	1939. szept. 3.	Anglia és Franciaország hadat üzen Németországnak.
1939.	1939. szept. 17.	Szovjet csapatok vonulnak be Nyugat-Belorussziába és Nyugat-Ukrajnába.
1939.	1939. szept. 27.	Elesik Varsó, Nyugaton megkezdődik a „furcsa háború” időszaka.
1939.	1939. nov. 30. - 1940. március 12.	Háború Finnország és a Szovjetunió között.
1940.	1940. április 9.	Német csapatok támadása Dánia és Norvégia ellen.

1940.	1940. május 10.	Német csapatok rohanják le a semleges Hollandiát, Luxemburgot és Belgiumot. Angliában megbukik Chamberlain konzervatív kormánya és W. Churchill alakít koalíciós kormányt.
1940.	1940. máj. 28 - jún. 4.	Csata Dunkerque-nél. A tengerhez szorított angol-francia haderőt sikerül kimenteni a katlanból.
1940.	1940. jún. 5.	Német támadás Franciaország ellen.
1940.	1940. jún. 10.	Olaszország megtámadja Franciaországot és hadat üzen Angliának.
1940.	1940. jún. 14.	Elesik Párizs.
1940.	1940. jún. 18.	De Gaulle Londonban megalakítja a Nemzeti Ellenállás Bizottságát.
1940.	1940. jún. 22.	Pétain marsall miniszterelnök kapitulál Németország előtt.
1940.	1940. jún. 24.	Besszarábia (1918-tól román megszállás alatt) visszatér a Szovjetunióhoz.
1940.	1940. július - szeptember	A német légierő támadássorozata Anglia ellen. A cél - az Oroszlánfőka hadművelet - a partraszállás előkészítése érdekében a korlátlan légifölény biztosítása a brit szigetek felett. Az angliai csata a Luftwaffe súlyos kudarcával zárult.
1940.	1940. aug. 3-6.	Lettország, Litvánia és Észtország csatlakozik a Szovjetunióhoz.
1940.	1940. aug. 29.	Hitler utasítást ad a Szovjetunió megtámadásáról intézkedő Barbarossa-terv kidolgozására.
1940.	1940. aug. 30.	A II. bécsi döntés Románia és Magyarország új határaitól.
1940.	1940. szept. 5-13.	A magyar csapatok bevonulnak Észak-Erdélybe és a Székelyföldre.
1940.	1940. szept. 14.	Fasiszta diktatúra Romániában, (okt. 8-án német csapatok szállták meg az országot).
1940.	1940. szept. 27.	Németország, Olaszország és Japán megköti az érdekszférákat rögzítő háromhatalmi egyezményt.
1940.	1940. okt. 28.	Olaszország megtámadja Görögországot.
1940.	1940. nov. 30 - 1941. február 11.	Sikeres angol offenzíva az észak-afrikai olasz erők ellen.
1941.	1941. március 1.	Bulgária csatlakozik a fasiszta blokkhoz, az országba német csapatok érkeznek.
1941.	1941. március 25.	Jugoszlávia is csatlakozik a tengelyhatalmakhoz.
1941.	1941. március 27.	Németellenes felkelés Jugoszláviában.
1941.	1941. március 30.	Német csapatok kapcsolódnak be az észak-afrikai harcokba.
1941.	1941. április 6.	Német támadás Jugoszlávia és Görögország ellen, a műveletekbe Magyarország is bekapcsolódik az akciók ellen tiltakozó gr. Teleki Pál miniszterelnök öngyilkossága (ápr. 3.) után. Először átengedi a német erőket, majd (ápr. 11-től) közvetlenül résztvesz a megszállásban Bácskában, a baranyai háromszögben és a Mura-közben. Anglia (április 7-én) megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal.
1941.	1941. június 22.	Németország, miután a Balkánon biztosította helyzetét és garanciát kapott csatlósaitól, megtámadta a Szovjetuniót, Olaszország és Románia oldalán, a támadáshoz csatlakozott Finnország (június 25.) majd a kassai provokáció (június 26.) után Magyarország (június 27-én).
1941.	1941. július 12.	Szovjet-angol együttműködési egyezmény.
1941.	1941. július 14.	A Jugoszláv Kommunista Párt meghirdeti az antifasiszta felszabadító harcot.
1941.	1941. augusztus	Megkezdődik Leningrád 900 napig tartó ostroma.
1941.	1941. aug. 8.	Életbe lép a náci fajelméletet alkalmazó III. zsidótörvény Magyarországon.
1941.	1941. szept. 19.	Elesik Kijev.
1941.	1941. okt. 16.	Ogyesszát kiürítik a szovjet erők.
1941.	1941. okt. 20.	Moszkvában bevezetik a hadiállapotot.
1941.	1941. okt. 25.	Elesik Harkov, majd (november 2.) Kurszk.
1941.	1941. nov. 5.	Megkezdődik Szevasztopol ostroma.

1941.	1941. dec. 6 - 1942. jan. 22.	Szovjet ellentámadás Moszkva alatt. Elhárul a főváros elleni német fenyegetés, a tulai és a moszkvai kerület teljesen felszabadul. Ez a csata a német haderő első jelentős veresége.
1941.	1941. dec. 7.	Japán repülőgépek támadása Pearl Harbour ellen, japán csapatok szállnak partra Thaiföldön és Malájföldön, a Fülöp-szigeteken (december 10.) Burmában (december 13.), Borneón (december 17.) - Hadiállapot Anglia és Magyarország között.
1941.	1941. dec. 11-12.	Hadiállapot Németország, Olaszország, majd Magyarország és az USA között.
1942.	1942. jan. 20-22.	Keitel német tábornagy Budapesten. A magyar kormány kötelezettséget vállal a 2. hadsereg megszervezésére és frontra küldésére.
1942.	1942. jan. 21.	Japán támadás Indonézia ellen.
1942.	1942. február 15.	Elesik Szingapúr, majd Rangun.
1942.	1942. május 12.	Sikertelen szovjet ellentámadás Harkov térségében.
1942.	1942. május 26.	Angol-szovjet, majd szovjet-amerikai kölcsönös segélynyújtási egyezmény (június 11.).
1942.	1942. május-június	Német-olasz offenzíva Észak-Afrikában.
1942.	1942. június 4-7.	Amerikai flotta és légi győzelem a japánok felett a Midway szigetekenél.
1942.	1942. június 10.	Német offenzíva, a keleti fronton elesik Szevasztopol (július 11.) Rosztov, a német erők megközelítették Sztálingrádot.
1942.	1942. július 25.	A 2. magyar hadsereg elfoglalja állásait Voronyezs térségében.
1942.	1942. aug. 19.	Megkezdődik Sztálingrád ostroma, majd kijutnak a Volgához. A német támadás folytatódik a Kaukázus előterében is.
1942.	1942. október 23.	Angol ellentámadás a német-olasz erők ellen El-Alameinnél.
1942.	1942. november 7.	Angol-amerikai csapatok partraszállnak Marokkóban és Algeriában.
1942.	1942. november 19.	Szovjet ellentámadás Sztálingrád térségében, a német ostromló erőket bekerítik (november 23.).
1942.	1942. december 29.	A szövetséges erők felszabadítják Észak-Afrikát.
1943.	1943. január 12.	Szovjet offenzíva Voronyezs térségében, a 2. magyar hadsereg pusztulása.
1943.	1943. február 2.	A sztálingrádi katlanba zárt német erők kapitulálnak. A szovjet ellentámadás során felszabadul Rosztov, Harkov és Kurszk.
1943.	1943. július 5 - augusztus 23.	A kurszki csata, a német hadsereg végleg elveszti a stratégiai kezdeményezés lehetőségét a keleti fronton.
1943.	1943. július 9-10.	Angol-amerikai partraszállás Szicíliában.
1943.	1943. július 25.	Mussolini bukása majd letartóztatása. Megalakul Badoglio tábornok kormánya, Olaszország kapitulál a szövetségesek előtt (szeptember 8.)
1943.	1943. aug. -szept.	A szovjet offenzíva eredményeként felszabadul Orjol, Belgorod, és Szmolenszk.
1943.	1943. szeptember	Német csapatok szállják meg Közép- és Észak-Olaszországot, kiszabadítják Mussolinit (szeptember 12.), megalakul a fasiszta saloi köztársaság.
1943.	1943. november 6.	A Vörös Hadsereg felszabadítja Kijevet.
1943.	1943. nov 18. - dec. 1.	A szövetséges hatalmak teheráni konferenciája, határozat születik a II. front megnyitásáról Franciaországban.
1944.	1944. január 14. - február 29.	Felszabadul Leningrád térsége.
1944.	1944. március 19.	Magyarországot megszállják a német csapatok.
1944.	1944. március vége - május 12.	Felszabadul a Krím-félsziget, Ogyessza, a szovjet erők elérik a román határt.
1944.	1944. június 4.	Felszabadul Róma.
1944.	1944. június 5 - 6.	Az Overlord hadművelet során angol-amerikai partraszállás Nyugat-Franciaországban. Megnyílt a II. front.
1944.	1944. június 21.	Megindul a szovjet offenzíva Belorusszia, Nyugat-Ukrajna felszabadítására, a varsói irány megtisztítására (Bagratyion hadművelet).

		Júliusban már Lengyelországban folytatódnak a harcok.
1944.	1944. július 20.	Sikertelen merénylet Hitler ellen.
1944.	1944. aug. 19-26.	Népi felkelés eredményeként felszabadul Párizs.
1944.	1944. aug. 23.	Szovjet offenzíva lasi térségében. - Románia fegyverszünetet kér.
1944.	1944. aug. 29.	Kirobban a szlovák nemzeti felkelés.
1944.	1944. szept. 9.	Felkelés Bulgáriában. Az új népi kormány hadat üzen Németországnak.
1944.	1944. szept. 10.	Finnország fegyverszünetet köt a Szovjetunióval.
1944.	1944. szept. 26.	Megkezdődött Magyarország felszabadítása.
1944.	1944. szept. 28.	Titkos fegyverszüneti küldöttség indul Faragho altábornagy vezetésével Moszkvába, majd aláírják az előzetes fegyverszüneti megállapodást (október 11.).
1944.	1944. okt. 15.	Horthy sikertelen kiugrási kísérlete.
1944.	1944. okt. 16.	Német nyomásra Horthy kinevezi Szálasi Ferencet miniszterelnöknek, majd lemond. Szálasi „nemzetvezető”-nek nyilvánítja magát.
1944.	1944. okt. 20.	Jugoszláv és szovjet csapatok felszabadítják Belgrádot.
1944.	1944. okt. vége	A szövetséges erők hadműveletei mind Keleten, mind Nyugaton elérik Németország területét.
1944.	1944. dec. 16 - 1945. jan. közepe	Német offenzíva az Ardennekből.
1944.	1944. dec. 21.	Magyarország felszabadult területein megválasztott képviselők közül összeült Debrecenben az Ideiglenes Nemzetgyűlés.
1944.	1944. dec. 22.	Megalakult az Ideiglenes Nemzeti Kormány, mely hadat üzent Németországnak (december 28.).
1944.	1944. dec. 26.	A Vörös Hadsereg bekeríti Budapestet.
1945.	1945. jan. 12.	A szovjet csapatok támadása a Visztula és az Odera térségében, Varsó felszabadul (január 17.).
1945.	1945. febr. 4-15.	A nagyhatalmak jaltai értekezlete. Döntés Németország sorsáról és az ENSZ létrehozásáról.
1945.	1945. február 13.	Felszabadult Budapest.
1945.	1945. április 4.	Felszabadult Magyarország. Kiűzték a német erőket Pozsonyból.
1945.	1945. április 13.	Felszabadult Bécs. Elhunyt Roosevelt elnök.
1945.	1945. április 16.	Megkezdődött a harc Berlinert.
1945.	1945. április 25.	A szovjet és amerikai erők találkozási pontja Torgau-nál.
1945.	1945. április 27.	Olasz partizánok kivégzik Mussolinit.
1945.	1945. április 30.	Hitler öngyilkossága.
1945.	1945. május 2.	A szovjet csapatok elfoglalják Berlint.
1945.	1945. május 8.	A német fegyveres erők kapitulációja.
1945.	1945. május 9.	A cseh felkelők segítségére siető szovjet csapatok megtörik a német ellenállást Prágában, s véget ér a harc Európáért.
1945.	1945. július 17 - aug. 2.	A potsdami konferencia
1945.	1945. aug. 6. és 9.	Atomtámadás Hiroshima és Nagaszaki ellen.
1945.	1945. aug. 8.	A Szovjetunió hadat üzent Japánnak.
1945.	1945. aug. 17.	Szovjet offenzíva Mandzsuriában a japán Kvantung hadsereg ellen.
1945.	1945. aug. vége	Felszabadul Észak-Kína és Észak-Korea.
1945.	1945. szept. 2.	Japán kapitulációja. A II. világháború a fasiszta tengely teljes vereségével ért véget.

Irodalom: Ránki György: A második világháború története
(2. kiadás, Gondolat, Budapest 1976.)

2. MINTAJÁTÉKRÉSZLET: VÉGJÁTÉK-1945.

Az 1939-45: Harc Európáért című játék jól reprodukálja a történelmi eseményeket. Ezt alább egy mintajáték-részlet mutatja be, amely a 14.4. Teljes Háború játékvariáns 23. és 24. fordulóját írja le.

Természetesen a játéktér (a térkép területfelosztása) és idő (a negyedéves fordulók, és az országok egymásutáni, nem egyidejű lépése) skálája bizonyos pontatlanságokat eredményez. Például az alábbi mintajátékrészletben a német ellentámadás történelmi megfelelője az angol és amerikai csapatok ellen az Ardenneknben lezajlott Herbstnebel-hadművelet. Ez a valóságban 1944. december 16-án kezdődött, de felszámolása áthúzódott 1945. januárjára. Budapest ostroma 1944. december 26-án kezdődött, felszabadítása 1945. február 13-ára esett, de (mint közismert) Magyarország csak 1945. április 4-én szabadult fel. Hasonlóan Varsó felszabadítása is csak 1945. január 17-én fejeződött be, stb. Ugyanakkor jól reprodukálódik a játékban, hogy hogyan kerítették be a szovjet hadseregek Kelet-Poroszországban a német erőket, vagy számolták fel a krakkói német egységeket. A Berlin elleni szovjet támadás, a szövetségesek nyugati hadjárata részleteiben is közel áll a tényleges eseményekhez. Németország katonai összeomlása elkerülhetetlen, gyors és nagyon látványos.

Tehát a következőkben az 1939-45: Teljes háború játékvariáns egy tipikus végjátékának menetét írjuk le.

MINTAJÁTÉK-RÉSZLET

A 14.4. 1939-45: Teljes háború játékvariáns alap-változatának tipikus végjátékát mutatjuk be. A mintajáték a játékban kialakult 1945 tavaszi helyzet leírásával kezdődik Franciaország és Olaszország kiesett a háborúból; a Szovjetunió felszabadította Bulgáriát, Romániát, Jugoszláviát, Finnországot és Lengyelországot; a nyugati szövetségesek ellenőrzésük alatt tartják egész Afrikát, elfoglalták Olaszország nagy részét, felszabadították Franciaországot, Görögországot, Albániát és Belgium-Luxemburgot; Németország még megszállás alatt tartja Hollandiát, Dániát, Norvégiát és a következő területeket: Poznan és Krakkó (lengyel), Zagreb (jugoszláv), Budapest (magyar) és Milánó, Genova (olasz) területeit.

A csaták részletezésétől eltekintünk (a játékszabály 16. pontjában találhatunk példákat) — csak a végeredményeket közöljük. A leírást a 22. forduló **Éves Gazdasági Számvetésének** eredményével kezdjük. A fordulóban a lépési sorrend: Németország, Anglia, USA, Szovjetunió.

1944 TÉLI (22. forduló) Éves Gazdasági Számvetés:

NÉMETORSZÁG: 62 HPP (alap) + 2 HPP (Hollandia) + 2 HPP (Dánia) + 2 HPP (Norvégia) + 2 HPP (Magyarország) = 70 HPP.

ANGLIA: 44 HPP (alap) + 1 HPP (Marokkó) + 1 HPP (Algéria) + 1 HPP (Tunézia) + 1 HPP (Líbia) + 1

HPP (Libanon-Szíria) + 2 HPP (Görögország) + 1 HPP (Albánia) + 4 HPP (Belgium-Luxemburg) + 8 HPP (Olaszország) = 64 HPP.

USA: 80 HPP (alap) + 9 HPP (Franciaország) = 89 HPP.

SZOVJETUNIO: 62 HPP (alap) + 2 HPP (Bulgária) + 3 HPP (Románia) + 4 HPP (Jugoszlávia) + 2 HPP (Finnország) + 4 HPP (Lengyelország) = 77 HPP.

AZ EGYSÉGEK HELYZETE:

NÉMETORSZÁG: Dánia: 1 gyalogság; Hollandia: 2 gyalogság; Essen: 3 gyalogság + 4 páncélos; Stuttgart: 3 gyalogság + 4 páncélos; Milánó 1 gyalogság; Genova: 1 gyalogság; Berlin: 1 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő; Lipcse: 2 repülő; Zagreb: 1 gyalogság; Budapest: 1 gyalogság + 1 páncélos; Bécs: 2 gyalogság; Poznan: 3 gyalogság + 2 páncélos; Krakkó: 3 gyalogság + 2 páncélos; Breslau: 1 gyalogság; Kolberg: 2 gyalogság; Szlovákia: 1 gyalogság; Kelet-Poroszország: 1 gyalogság + 1 páncélos. NÉMETORSZÁG két repülőgépet nem tudott megépíteni az 1944 téli fordulóban, mert nem maradt rá elegendő HPP-je.

ANGLIA: Belgium+Luxemburg: 2 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő; Maginot-vonal: 2 gyalogság + 2 páncélos + 2 repülő; Lyon: 1 gyalogság; Marseille: 1 gyalogság; Dover: 5 flotta; Gibraltár: 4 flotta; Pescara: 1 gyalogság + 1 páncélos + 1 repülő; Livorno: 1 gyalogság + 1 páncélos + 1 repülő.

USA: Belgium-Luxemburg: 1 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő; Maginot-vonal: 3 gyalogság + 4 páncélos + 2 repülő; Lyon: 1 gyalogság; Marseille: 1 gyalogság; Plymouth: 5 flotta; Gibraltár: 2 flotta; Pescara: 1 gyalogság + 1 repülő; Livorno: 1 gyalogság + 1 repülő.

SZOVJETUNIÓ: Leningrád: 3 flotta; Riga: 3 gyalogság + 1 repülő; Kulm: 3 gyalogság + 4 páncélos + 1 repülő; Varsó: 5 gyalogság + 4 páncélos + 1 repülő; Lvov: 1 gyalogság + 1 páncélos; Debrecen: 1 gyalogság + 1 páncélos; Belgrád: 2 gyalogság; Szarajevo: 1 gyalogság; Bukarest: 1 gyalogság.

1945 TAVASZ (23. forduló)

NÉMETORSZÁG: támadást indít a Maginot-vonal ellen (ami már nem számít erődnék mert a játék elején már elfoglalták). A támadáshoz a repülőgépek Berlinből és Lipcséből átrepülnek Stuttgartba, majd innen avatkoznak be a harcba. Az összes egység Essen és Stuttgart területéről résztvesz a támadásban, így a németek részéről 6 gyalogság + 8 páncélos + 4 repülő támadja az angolok (2 gyalogságból + 2 páncélosból + 1 repülőgépből álló) és az amerikaiak (3 gyalogságból + 4 páncélosból + 2 repülőből álló) hadseregét. A SZÖVETSÉGESEK + 1-es módosítót kapnak a védekezéshez, mert folyó mögött vannak. A németek támadása sikertelen, a megmaradt két német páncélos visszavonul Stuttgartba. A Maginot-vonalban megmarad egy amerikai páncélos és egy amerikai repülő, a többi elveszett, azaz levételre kerül.

NÉMETORSZÁG Több támadást nem hajthat végre ebben a fordulóban, mert elvesztette Ploestit (13.3.f. pont).

Új Egységek Felállítása: 6 gyalogság + 6 páncélos + 5 repülő ami összesen 34 HPP (csataköltséggel együtt) — azaz 1 repülő megint nem építhető meg HPP-hiány miatt. Ezek Berlinbe (1 repülő), Kielbe (2 gyalogság), Lipcsébe (2 páncélos), Breslauba (1 páncélos) és Essenbe (2 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő) kerülnek elhelyezésre, továbbá

Stratégiai Áthelyezés: Poznanba (1 gyalogság + 1 páncélos + 1 repülő) és Krakkóba (1 gyalogság + 1 páncélos + 1 repülő).

NÉMETORSZÁGNAK összesen 36 HPP-je maradt.

Ezzel a német tavaszi forduló véget ért.

SZÖVETSÉGESEK:

ANGLIA és USA: támadást indítanak Essen ellen, ebben résztvesz az összes egység Belgium-Luxemburg és a Maginot-vonal területéről. Tehát az angolok részéről 2 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő, az amerikaiak részéről 1 gyalogság + 2 páncélos + 3 repülő támadja a németek 2 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő egységét. A csata kimenetele egyértelmű, bár most a németek kapnak + 1-es módosítót mert folyómögött védekeznek. A SZÖVETSÉGESEK győznek, a német egységek levételre kerülnek, megmarad az angoloknak 1 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő, az amerikaiaknak 1 gyalogság + 2 páncélos + 2 repülő. A páncélosok továbbhaladnak Stuttgart ellen, ahol 2 német páncélos védekezik. Itt is győznek, veszteségük 1 angol páncélos. A Mediterrán-fronton támadást indítanak Genova és Milánó ellen. Előzőben a lyon-i és a marseille-i egységek vesznek részt és veszteségük 1 angol gyalogság; utóbbiban a livornoi és pescarai egységek és veszteség nélkül foglalják el Milánót.

Ezzel a nyugatiak támadássorozata befejeződött.

SZOVJETUNIÓ: a Budapest elleni támadással kezdődik a forduló. Ebben a debreceni 1 gyalogság + 1 páncélos, a lvovi 1 páncélos és a belgrádi 1 gyalogság egység vesz részt a német 1 páncélos + 1 gyalogság ellen. A németek veszítenek, de 2 szovjet gyalogság is odaveszik. A debreceni páncélos folytatja útját és második támadásaként elfoglalja Szlovákiát. A legerősebb támadás Poznan ellen irányul, ebben résztvesznek a varsói és a kulmi egységek, továbbá a Rigából Varsóba repült 1 repülőgép: összesen tehát 8 gyalogság + 8 páncélos + 3 repülő. A németek 4 gyalogság + 2 páncélos + 1 repülő egysége védekezik és + 1-es módosítójuk van a folyó miatt. Ennek ellenére nincs semmi esélyük, a szovjet veszteségek:

1 repülő és 2 gyalogság. A páncélosok azonnal folytatják tovább a támadást: 3 páncélos Breslau ellen, 5 páncélos Kolberg ellen, 1-1 páncélos veszteség árán elfoglalják ezeket a területeket.

Csatán Kívüli Mozgás: 1-1 gyalogság mozog Bukarestből Belgrádba, Belgrádból Budapestre (ez nem az előző!), Lvovból Debrecenbe és 3 gyalogság Rigából Kulmba.

Új Egységek Felállítása

ANGLIA: újraépíti elvesztett egységeit, amelyek a következők: 4 gyalogság + 3 páncélos + 1 repülő; a költségek a csata költségekkel együtt: 17 HPP, marad összesen 47 HPP. Az új egységek közül 2 gyalogság + repülő Doverben kerül felállításra, a többi Stratégiai áthelyezésre kerül.

USA: ugyancsak pótolja veszteségeit, amelyek 3 gyalogság + 3 páncélos + 2 repülő; ezek költsége a csatáéval együtt 19 HPP, marad összesen 70 HPP.

Ezekből 1 gyalogság + 1 páncélos + 2 repülő az USA-ban marad, nincs elég Stratégiai Áthelyezési lehetőség áthozatalukra. A többi átkerül Európába.

SZOVJETUNIÓ: a veszteségek pótlása (4 gyalogság + 2 páncélos + 1 repülő) és a csaták költsége 16 HPP, marad összesen 61 HPP.

Ezekből 2 gyalogság Lvovban, 1 repülő Minszkben kerül elhelyezésre, a többi Stratégiai Áthelyezésre kerül.

Egységek Stratégiai Áthelyezése:

ANGLIA: 1 gyalogság + 1 páncélos Belgium-Luxemburgba, 1 gyalogság + 2 páncélos Essenbe kerül.

USA: 2 gyalogság Genovából Stuttgartba, 2 páncélos az USA-ból Anglián keresztül ugyancsak Stuttgartba kerül.

SZOVJETUNIÓ: 2 gyalogság Kolbergbe, 2 páncélos Breslauba kerül.

Megjegyzés: Kelet-Poroszországban a németek 1 gyalogság + 1 páncélos egysége, Krakkóban pedig 4 gyalogság + 3 páncélos + 1 repülő egysége került körülfogatásra. Ezek a következő fordulóban nem harcolhatnak, mert nincs Utánpótlásuk (9. pont).

Ezzel a 23. forduló, 1945 tavasza véget ért.

1945 NYÁR (24. forduló)

NÉMETORSZÁG: helyzete nem engedi meg, hogy támadjon, minden erejét az előző forduló veszteségeinek pótlására kell fordítania. Ezért fordulóját azonnal az

Új egységek Felállításával kezdi. A veszteségek részbeni pótlásának költségei 34 HPP, amibe beleértendő a Magyarország elvesztése miatti 2 HPP veszteség is. Az új egységek: 13 gyalogság + 8 páncélos + 1 repülő, mostmár 2 repülő újraépítésére nem maradt elég HPP. A németek ezeket az egységeket Berlin és környéke védelmére helyezik el. Így Berlinben 8 gyalogság + 5 páncélos + 2 repülő, Kielben 5 gyalogság + 2 páncélos, Lipcsében pedig 3 gyalogság + 4 páncélos + 1 repülő egység várja a végső rohamot. A krakkói és a Kelet-poroszországi német egységek levételre kerülnek. NEMETORSZÁGNAK összesen 2 HPP-je maradt.

SZÖVETSÉGESEK:

ANGLIA ÉS USA: támadást indítanak Essenből Kiel ellen. Ebben az angolok 2 gyalogság + 2 páncélos + 2 repülőgép egysége, az amerikaiak 1 gyalogság egysége vesz részt. A sikeres támadás vesztesége: 2 angol gyalogság és 1 angol páncélos, 1 angol páncélos és 1 amerikai gyalogság bevonul Kiel területére. Milánóból 1 angol és 1 amerikai repülő átmegy Stuttgartba, ahonnan légicsapást intéznek a berlini 2 német repülőgép ellen. Ebben a csatában minden résztvevő levételre kerül. Ugyancsak támadást indítanak az amerikaiak Stuttgart területéről (2 gyalogság és 4 páncélos + 2 essen amerikai repülőgép) Lipcse ellen, ahol a németek 3 gyalogság + 4 páncélos + 1 repülő egysége védekezik. A támadás sikertelen, 1 amerikai páncélos visszavonul, 2 német páncélos megmarad — a többi egység elvész az ütközetben.

SZOVJETUNIÓ: Breslau területéről 4 páncélos megindul Lipcse ellen, ahol 2 német páncélos védekezik. Ehhez a támadáshoz csatlakozik még a szlovákiai szovjet páncélos is. A támadás sikeres, 1 szovjet páncélos (a szlovákiai) a veszteség. A megmaradt 4 páncélos folytatja útját Berlin ellen és ezáltal elveszi a védekező német egységek + 1-es módosítóját. Ehhez a támadáshoz csatlakozik Kolbergből a 2 gyalogság + 8 páncélos + 3 repülőből álló szovjet haderő. Velük szemben áll a németek 8 gyalogság + 5 páncélos egységnek megfelelő serege. A csata végeredménye, az hogy a német haderő megsemmisül, 3 szovjet páncélos bevonul Berlinbe, míg a 2 túlélő szovjet repülőgép visszarepül Poznanba.

Ezen a ponton a játék végetért, egyetlen német egység sincs olyan helyzetben, hogy támadást indítson Berlin visszaszerzésére (hiszen nem is ér oda, de utánpótlást biztosító fővárossal sem rendelkeznek). Az erőviszonyok is teljes mértékben eltolódtak a Szovjetunió és szövetségesei javára. Ezt jól illusztrálja a veszteségek pótlása utáni helyzet.

ANGLIA: a veszteségek (2 gyalogság 1 páncélos+ 2 repülő) pótlása és a csatakölségek: 13 HPP, marad 34 HPP.

USA: a veszteségek (2 gyalogság + 3 páncélos + 1 repülő) pótlása és a csatakölségek: 14 HPP, marad 56 HPP.

SZOVJETUNIÓ: a veszteségek (2 gyalogság + 6 páncélos + 1 repülő) pótlása és a csatakölségek: 13 HPP, marad 42 HPP.

Ezzel a szövetségeseik ereje teljes mértékben helyreállt, míg a németeknek összesen 2 HPP-je maradt, és a következő egységei: 2 gyalogság Bécsben, 2 gyalogság Hollandiában, 1 gyalogság Dániában, 1 gyalogság Zágrábban.

A német játékos, azaz Németország a HÁBORÚT MINDIG ELVESZITI, DE A JÁTÉKOT megnyerheti, abban az esetben, ha a háborút 1945 nyara után veszíti el.

3. JÁTÉKSZABÁLY-KIEGÉSZÍTÉS: PARTIZÁN-SZABÁLY

A Szovjetunió és Európa más területén jelentős partizánvékenység folyt, amely megnehezítette, elvágta a németek utánpótlását. Ennek felel meg a következő szabály:

Minden német forduló elején a Szovjetunió területén a teljesértékű német utánpótlás biztosítására a német és vele szövetséges egységek összefüggő lánc szükséges (azaz olyan területek összefüggő sorozata, ahol ilyen egységek találhatók). Ha ez a lánc bárhol megszakad (pl. szovjet támadás eredményeként), de vannak olyan területek ahonnan utánpótlás kapható, akkor a Szovjetunió területén abban a fordulóban a németek **egy és csak egy** támadást végezhetnek.

Ugyancsak minden német forduló végén legalább egy német vagy vele szövetséges egységnek kell tartózkodnia **Lengyelország, Franciaország, Jugoszlávia és Görögország** területén (utóbbiak elfoglalása után), ellenkező esetben ezek az országok semlegesekké válnak.

4. SAJTÓHIBÁK, JAVÍTÁSOK JEGYZÉKE

4.1 A Szovjetunió alap HPP-je helyesen:

Alap	HPP	18	23	30	40	52	62	62
	év	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945

4.2 A Sarlóvágás-hadművelet elhelyezési korlátozásai szerint egy angol flottát Máltán kell elhelyezni, de Málta nem szerepel a Sarlóvágás-hadművelet térképén. Ezt az egységet félre kell tenni, miután nem változtathat helyet, nem vesz részt ebben a játékban. A Sarlóvágás-hadművelet térképen a Bagratyion és Overlord-hadműveletek is lejátszhatók (a nagyobb területek miatt valamivel kényelmesebben), de ha szükséges, akkor átmenetileg használni kell a térképen már nem szereplő területeket.

4.3 Az egyes területeket fekete vonalak, esetenként piros országhatárok és kék folyók vagy zöld tengerpartok határolják. Dánia speciális eset, mert egy szárazföldi területből és egy névtelen tengerszakaszból áll. Utóbbin a hajók mozgását Dánia birtokosa ellenőrzi.

Lemaradt a Gibraltárral szemközti terület neve: ez **Spanyol-Marokkó** és Spanyolországhoz tartozik; valamint a Berlintől jobbra lévő folyó neve: amely az **Odera**. Marseille neve hibás a térképen. Az Angol csatorna kontinensen elfogadott neve: La Manche.

A kiel csatorna nem vágja ketté Kiel területét, az Dánia határáig terjed.

4.4 A zsetonok között szereplő tízedik angol flotta 1942-től kezdődően építhető meg.

4.5 A tábla keleti szélé mindig ad utánpótlást a szovjet egységeknek, de csak a szárazföldön keresztül.

- 4.6 A 12.3. Kölcsönbérlet keretében küldött amerikai vagy angol HPP segély levonódik a küldő ország lehetséges Stratégiai Áthelyezéseinek számából.

5. KÉDEZZ-FELELEK A JÁTÉKSZABÁLYRÓL

Alap változat

- 5.1 Kérdés: Hogyan kell a nagyhatalmak, pl. Olaszország Hadi Produkciós Pontjait számítani? Mi a helyzet Líbia és Albánia pontjaival?
Válasz: A HPP számításnál az adatlapon megadott érték a kiinduló, saját területen levő pontok ehhez nem adnak járulékot. Azonban, ha ellenfél foglalta el őket, akkor ezek a pontok levonandók a kiinduló HPP-ből. Pl. 1943-ban Olaszország 18 HPP-vel indul, de ha elvesztette Líbiát, akkor csak 17 HPP-vel. Ha pl. ebben az évben Nagy-Britannia elfoglalja Olaszországot, akkor is az 1939 évi HPP felfelé kerekített értékét (azaz 8 HPP-t) kap, ha nem foglalta el Líbiát és Albániát. Nagy-Britannia akkor sem kap több HPP-t Olaszorszáért, ha előzőleg elfoglalta pl. Líbiát - csak a Líbia elfoglalását követő Éves Gazdasági Számvetésben kap ezért + 1 HPP-t, amíg Olaszországot nem foglalta el.
- 5.2 K: Ha olasz és német egységek együtt vesznek részt egy támadásban, akkor ki fizeti a támadás költségeit?
V: Mindketten fizetnek, ugyanígy van az angol és amerikai egységek közös támadása esetén, Anglia és az USA is kifizeti a közös támadás költségét.
- 5.3 K: Hogyan értendő a 13.3.c pont alatti kétszeri dobás a támadások eredményére?
V: A két dobás találatainak összege adja meg a levételre kerülő egységek számát.
- 5.4 K: Mi történik az erődökben levő egységekkel, ha az erődök utánpótlását az ellenség elvágja?
V: Az erődben levő egységek (de csak azok) mindig rendelkeznek utánpótlással. Új egységeket azonban csak akkor lehet bennük felállítani, ha rendelkeznek külső utánpótlási forrással - tehát ha ezeket az ellenfél elvágta, akkor az erődben egységek nem építhetők.
- 5.5 K: Támadásnak minősül-e üres (nem védett) terület elfoglalása vagy az oda bevonulás?
V: Nem, kivéve az üres terület elleni inváziót, amiért mindig ki kell fizetni az invázió 5 HPP-s költségét. Támadni azonban egy területet csak egyszer szabad a játékos fordulója során.
- 5.6 K: A flották, általában a hajók mozgáspontjaiba beleszámít-e a bázisra valós visszatérés?
V: Nem, a hajóknak mindig vissza kell térniük ugyan kiindulási bázisukra, de ez nem kerül mozgáspontba és a haladó-változatban ekkor közbeavatkozás sem végezhető.
- 5.7 K: Támadhatja-e flotta az ellenséges flottát a bázisán?
V: Nem, csak invázió esetén. Repülővel azonban támadható, de ekkor a flotta Védekezési Értéke 5.
- 5.8 K: Támadhatnak-e repülők földi egységeket?
V: Igen, de csak repülők nem foglalhatják el a támadott területet.

Haladó változat

- 5.9 K: Mi a különbség flottával történő szállítás és Stratégiai Áthelyezés között?
V: Flottával **egy fordulóban maximum két** egység szállítható, azok az egységek nem mozoghatnak sem szállítás előtt, sem a partraszállás után, nem szállhatnak át, de az egységek a flotta 6 mozgáspontján belül bárhol felvehetők és kitehetők. A szállítást végző flotta csatában nem harcolhat, ha ellene közbeavatkozás történik és nincs kísérő védő flotta mellette, akkor szállítmányával együtt automatikusan elsüllyed.
- Invázió esetén a szállítandó egységeknek induláskor a szállító flották bázisán kell lenniük.
- Stratégiai Áthelyezésnél **maximum egy egység/flotta** vihető át a 6 mozgásponton belül, ebbe nem lehet közbeavatkozni - de az átszállítandó egységnek el kell tudnia jutni a flotta bázisára (tehát pl. a gibraltári angol flotta nem használható **közvetlenül** angliai egység Afrikába történő Stratégiai Áthelyezésére).
- 5.10 K: Közbeavatkozás esetén ki a támadó és ki a védő? Mikor lehet visszavonulni?
V: Közbeavatkozni hajók és repülők **bármely mozgásánál** lehetséges, kivéve a Stratégiai Áthelyezést és a visszavonulást. Az egy területen tartózkodó repülők vagy hajók azonban csak

ugyanabban az akcióban vehetnek részt: tehát pl. a Hullban lévő angol hajókból tetszőleges számú hajó vehet részt a Norvég-tengerre tartó tengeralattjárók elleni közbeavatkozásban és egy kockadobás dönti el az összes onnan induló hajóra, hogy sikerült-e a közbeavatkozás (ha a közbeavatkozás az Északi-tengeren történt, akkor 2,3,4,5,6 dobása esetén sikeres) - de a visszamaradó hajók már nem vehetnek részt más közbeavatkozásban.

Az azonos területen közbeavatkozó egységek együtt küzdenek, mégha különböző területekről is érkeztek. Az elsőnek megtámadott egységek nem avatkozhatnak közbe az őket támadó egységek ellen.

Támadó **mindig** a fordulóban éppen soros játékos, az összes többi védekezőnek számít. Bármelyik fél visszavonulhat az első lövésváltás után (vagy később).

- 5.11 K: Közbe lehet-e avatkozni az ejtőernyősök mozgásába?
V: Igen, az ejtőernyősök a levegőben a bombázókhoz hasonlóan 1-es támadási és védekezési értékkel rendelkeznek. Ha ilyen közbeavatkozás eredményeként elveszik az ejtőernyős egység, akkor újraépíthető.
- 5.12 K: Hogyan zajlik a tengeralattjárók elleni légicsata, ha a tengeralattjárók nem védekezhetnek?
V: Az ellenfél azon légierejének, amely eléri az Északi-Atlanti-Óceánra vagy a Norvég-tengerre tartó tengeralattjárókat (a csata fázisban!) egy szabad támadása van (nem minősül akciónak és nem kell HPP-t fizetni érte), de ezeket a tengeralattjárókat már levegőből többet nem szabad támadni.

Ha tengeralattjárókból és flottákból álló konvoj ellen történik a légi közbeavatkozás (invázió, csapatszállítás vagy bázisváltoztatás esetén), akkor a csata a szokásos módon zajlik, azaz a tengeralattjárók is védekeznek: nincs szabad támadás ellenük.

Vincze Imre és a Pancserek